

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10), a u vezi sa Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-34-5580/29 od 16.04. 2020. godine, o primanju na znanje Izvještaja o radu Univerziteta u Zenici za 2018. godinu sa Izvještajem o poslovanju JU Univerzitet u Zenici za 2018. godinu, na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 57. sjednici, održanoj dana 21.05.2020. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Daje se saglasnost na Program mjera za poboljšanje rada i poslovanja Javne ustanove Univerzitet u Zenici.

II.

Za realizaciju ovog zaključka zaduženi su Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Ministarstvo finansija, Upravni odbor Univerziteta u Zenici i menadžment Javne ustanove Univerzitet u Zenici, svako u okviru svojih nadležnosti.

III.

Zaključak sa Programom iz tačke I. upućuje se u dalju skupštinsku proceduru zajedno sa Izvještajem o radu Javne ustanove Univerziteta u Zenici za 2018. godinu sa Izvještajem o poslovanju Javne ustanove Univerzitet u Zenici za 2018. godinu.

IV.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Mirza Ganić

Broj: 02-_____ /20

Datum, 21.05.2020. godine

Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,

1x Ministarstvo finansija,

1x Stručna služba Skupštine,

1x Rektor i Upravnom odboru JU Univerzitet u Zenici, putem Ministarstva,

1x a/a.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE,
NAUKU, KULTURU I SPORT**

**Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, CULTURE & SPORT**

**PROGRAM MJERA ZA POBOLJŠANJE RADA I POSLOVANJA JAVNE USTANOVE
UNIVERZITET U ZENICI**

Zenica, maj/svibanj 2020.godine

I Uvodne napomene:

Izvještaj o radu Univerziteta u Zenici zasniva se na Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju u BiH, Zakonu o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona i Statutu Univerziteta u Zenici. Međunarodni pravni okvir u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini predstavljaju Bolonjska deklaracija, zajednička deklaracija evropskih ministara obrazovanja, potpisana u Bolonji 19. 6. 1999. godine, i Lisabonska konvencija o priznavanju kvalifikacija, potpisana 11. 4. 1997. godine, koja je stupila na snagu 1. 2. 1999. godine. U skladu sa članom 57. (Djelokrug rada Upravnog odbora) Statuta Univerziteta u Zenici, kojim je tačkom f) utvrđeno, da Upravni odbor: „usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad rektora, u domenu finansijskog poslovanja“ i tačkom k), kojom je utvrđeno, da Upravni odbor: „najmanje jedanput godišnje podnosi Osnivaču izvještaj o poslovanju Univerziteta“, Izvještaj za 2018. godinu je dostavljen početkom 2020. godine. Imajući u vidu činjenicu da je Vlada Zeničko-dobojskog kantona *“primila k znanju”* Izvještaj o radu i poslovanju JU UNZE za 2018. godinu te da je isti, *(dobrim dijelom)*, bio osporen i u prethodnim izvještajima interne revizije, te da prema utvrđenom stanju nije realno očekivati bitnije kvalitativne pomake prilikom izrade Izvještaja o radu i poslovanju JU UNZE za 2019. godinu, mišljenja smo da je prema Upravnom odboru i menadžmentu UNZE neophodno pripremiti sljedeće mjere i aktivnosti koje bi rezultirale detaljnijem i boljem sagledavanju stanja, odnosno prevazilaženja uočenih nedostataka u odnosu na prethodni period, uključujući i ranije doneseni Zaključak od strane Upravnog odbora JU UNZE-i, broj: 01-01-3-1555/20, od 24.04.2020. godine.

II Program mjera:

a) IZVJEŠTAVANJE

Izvještaji o radu pravnih subjekata, time i JU Univerzitet u Zenici, zbog objektivnog uvida u stanje javne ustanove i realizaciju njenih zakonom utvrđenih ciljeva, trebaju sadržavati znatno veći broj komparativnih podataka i takvi se podaci trebaju analizirati u odnosu sa prethodnim godinama. Dakle, budući izvještaji (izvještaji za 2019, 2020. i dalje) nužno trebaju sadržavati komparative na osnovu kojih se izvlače indikatori stanja i prati realizacija ključnih aktivnosti na Univerzitetu u Zenici. Indikatori su odnosi između pojedinih egzatnih (činjenično utvrđenih) parametara i njihovim izračunavanjem pratit će se najvažniji procesi. U najkraćem, potrebno je u izvještajima imati indikatore kako što su:

- Ukupan budžet UNZE u odnosu na broj studenata,
- Sredstva osnivača u odnosu na broj studenata,
- Vlastita sredstva u odnosu na broj studenata,
- Ukupan budžet u odnosu na vlastita sredstva,
- Ukupan budžet UNZE u odnosu na broj nastavnog osoblja u radnom odnosu,

- Sredstva osnivača u odnosu na broj nastavnog osoblja,
- Ukupan budžet u odnosu na ukupan broj zaposlenog osoblja,
- Sredstva osnivača u odnosu na ukupan broj zaposlenog osoblja,
- Broj stalno zaposlenog nastavnog osoblja u odnosu na nastavno osoblje angažovano po ugovoru,
- Vlastita sredstva u odnosu na broj nastavnog osoblja angažovanog po ugovoru,
- Kvadratura prostora u odnosu na broj studenata,
- Planovi za kapitalna ulaganja, rekonstrukciju i nabavku opreme, te druga slična ulaganja,
- Broj studenata po organizacionim jedinicama i studijskim programima, te godinama studija, uključivo sva tri ciklusa studija,
- Broj i struktura nastavnog i ostalog osoblja koji su penzionisani u godini izvještavanja, te broj i struktura nastavnog i ostalog osoblja koje u narednoj godini stječe uslove za penzionisanje te, u tom smislu, potrebe Univerziteta za nastavim, saradničkim i ostalim osobljem,
- U izvještaju o radu rektora trebaju biti uvršteni podaci poput: broja diplomanata, magistara i doktora nauka po organizacionim jedinicama i ukupno; broj objavljenih radova u naučnim časopisima i naučnim i stručnim skupovima; broj projekata koji su u fazi realizacije; planovi pokretanja novih studijskih programa, međunarodna razmjena, zvanični podaci o poziciji Univerziteta na webometrix-u i drugim bazama, i tako dalje,
- Imajući na umu standarde i normative za oblast visokog obrazovanja potrebno je da se dostave podaci o angažmanu zaposlenog nastavnog osoblja na drugim visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu,
- Drugi relevantni podaci.

Izvještaji za prethodnu godinu trebaju biti okončani najkasnije do marta naredne godine. Svaki izvještaj mora sadržavati nerealizovane mjere u prethodnoj godini, razloge zbog kojih nisu realizovane, te prijedloge mjera za narednu godinu koji su utemeljeni na indikatorima iz izvještaja.

Zaduženi: rektor, UO UNZE

Rok: septembar 2020. godine

b) POSTUPANJE MINISTARSTVA, UPRAVNOG ODBORA I MENADŽMENTA UNZE SA ZADUŽENJIMA I ROKOVIMA

- OJ Institut „Kemal Kapetanović“ u Izvještaju za 2018. godinu bilježi vlastite prihode u iznosu od *cca. 600.000 KM*, dok su im *rashodi 2.707.409 KM*. Iz Izvještaja se ne vide efekti budžetskih izdvajanja u iznosu od cca. 2.100.000 KM, to jest nisu vidljivi produkti njegovog rada pa se postavlja pitanje svrsishodnosti, opravdanosti i isplativosti dosadašnjeg djelovanja

Instituta. U tom smislu, nalaže se resornom ministarstvu da putem Upravnog odbora UNZE i menadžmenta pokrene hitnu reformu Instituta u cilju postizanja veće iskoristivosti kapaciteta i boljih rezultata. U cilju realizacije ove mjere potrebno je formirati stručnu komisiju koja će sagledati stvarno stanje prostornih kapaciteta i njegove iskoristivosti, opreme i njene ispravnosti, te strukture angažovanih kadrova. U izvještaju treba utvrditi kratkoročne (do godine dana), srednjoročne (do pet godina) i dugoročne mjere i planove a sve u cilju efikasnijeg rada Instituta „Kemal Kapetanović“. Pored toga, hitno sagledati mogućnosti da se putem memoranduma o međusobnoj saradnji između Instituta „Kemal Kapetanović“ i Instituta za zdravlje i sigurnost hrane ZDK, regulišu pitanja ustupanja i opremanja postojećih kapaciteta za rad, trenutno izmještenih laboratorija, odnosno da se uspostave modaliteti uzajamne saradnje a koji će ukupno rezultirati boljim tržišnim nastupom, povećanjem vlastitih prihoda ali i stvaranjem uslova za izgradnju bolje naučno-nastavne baze za potrebe UNZE. Razgovori na ovu temu otpočeli su u ljeto 2019. godine. Ovim mjerama treba postići osiguranje finansiranja iz vlastitih prihoda u visini minimalno 50% od ukupnih troškova.

Zaduženi: Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, UO UNZE i rektor

Rok: septembar 2020. godine

- Obzirom da Izvještaj ukazuje na kontinuirani pad vlastitih prihoda (realizacija 73,61% u odnosu na plan), evidentna je tendencija povećanog oslanjanja na budžetska sredstva. Ako se u omjer stave prihodi ostvareni od upisnina studenata sa ukupnim vlastitim prihodima, uočavaju se značajna odstupanja između fakulteta. Najveći procenat realizacije planiranih Prihoda imaju Medicinski fakultet (98%), Ekonomski fakultet (97%) i Pravni fakultet (95%). Najmanju realizaciju planiranih prihoda, imaju Metalurško-tehnološki fakultet (41%) i Mašinski fakultet (61%). Najveće učešće budžetskih sredstava u prihodima organizacionih jedinica, prema tabelarnom pregledu, ima Metalurško-tehnološki fakultet, u čijem ostvarenom prihodu od 1.717.781,00 KM budžetska sredstva Zeničko-dobojskog kantona učestvuju sa 94,46%. Najmanje učešće budžetskih sredstava u prihodima fakulteta ima Medicinski fakultet u procentu od 65,67 %.

Tendenciju pada vlastitih prihoda moguće je preduprijediti i spriječiti internim pravovremenim mjerama na UNZE sa ciljem povećanja vlastitog prihoda. U tom smislu potrebno je:

- ✓ Jačati projektne aktivnosti i aktivnosti NIR-a, kako unutar BiH tako i u međunarodnim okvirima i različitim mehanizmima ih stimulirati (npr. putem uvođenja koeficijenta NIR-a u Pravilnik o radu),
- ✓ Pokretati komercijalne projekte neformalnog obrazovanja, obrazovanja na daljinu i

obrazovanja odraslih,

- ✓ Jačati kapacitete instituta i centara na Univerzitetu u Zenici,
- ✓ Menadžerski bolje postupati u pogledu korištenja prostornih kapaciteta sa ciljem racionalnijeg korištenja, odnosno ostvarivanja dodatnih prihoda,
- ✓ Analizirati ugovore o izvođenju nastave za spoljne saradnike u cilju smanjenja izdvajanja za ove poslove budući da je u Izvještaju navedeno da je Univerzitet u Zenici za 570 ugovora o djelu za izvođenje nastave u 2018. godini izdvojio netto iznos od 1.156.863,95 KM, odnosno brutto 1.366.189,94 KM. Najveći isplaćeni iznosi po fakultetima su: Filozofski fakultet 410.217 KM, Medicinski fakultet 224.938 KM), a najmanji iznos imaju Mašinski fakultet 78.276 KM i Metaluško-tehnološki fakultet 60.113,00 KM,
- ✓ Prilikom angažovanja spoljnih saradnika, za održavanje vježbi angažovati isključivo saradnike (asistent ili viši asistent),
- ✓ Nastavnici u radnom odnosu na UNZE mogu biti angažovani nakon 65. godine života (u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju kao zakonom *lex specialis*) ali tek nakon ispunjavanja kumulativnih uslova: ako postoji potreba za takvim angažmanom, to jest ako njegove poslove ne može obaviti drugo lice; ako se nakon utvrđivanja potrebe (u skladu sa Zakonom i Statutom) raspiše konkurs za sva naučno-nastavna zvanja u naučnoj oblasti izbora; ako se na konkurs ne javi kandidat koji ispunjava uslove. Sa nastavnicima koji nemaju ove kumulativne uslove rektor će raskinuti ugovor o radu. Obavezuje se rektor da što hitnije dostavi detaljnu informaciju o penzionisanju nastavnika imajuću na umu navedenu instrukciju,
- ✓ Fakulteti trebaju kroz svoje planove i aktivnosti osigurati finansiranje iz vlastitih izvora u visini minimalno 20% od ukupnih troškova,
- ✓ Utrošak vlastitih sredstava voditi transparentno na način kvartalnog izvještavanja svih organizacionih jedinica o vrsti i načinu utroška vlastitih sredstava,
- ✓ Sačiniti plan ušteda na godišnjem nivou za utroške: električne energije, telefona, grijanja, vode i potrošnog materijala,
- ✓ Imenovati komisiju sa zadatkom da sačini detaljnu analizu infrastrukture Univerziteta u Zenici i predloži optimizaciju korištenja prostora za održavanje nastave i obavljanja drugih poslova zaposlenika, a sve u skladu sa stvarnim potrebama, odnosno broju studenata organizacionih jedinica.

Zaduženi: Upravni odbor i menadžment UNZE

Rok: septembar 2020. godine

- Budući da je Ured za reviziju institucija FBiH ustanovio da procenat nastavnog osoblja nije u skladu sa članom 23, stav (2) Standarda i normativa za visoko obrazovanje u Zeničko-dobojskom kantonu potrebno je:
  - ✓ Izvršiti analizu postojećih Standarda i normativa za visoko obrazovanje i po potrebi ih revidirati,
  - ✓ Utvrditi mehanizme i planove za zapošljavanje akademskog osoblja, posebno kadrova sa zavoda za zapošljavanje

Zaduženi: Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport u saradnji sa menadžmentom

Rok: septembar 2020. godine

- Stavljanjem u odnos ukupnih troškova organizacionih jedinica sa brojem studenata organizacionih jedinica u 2018. godini, dobijena je visina troškova za jednog studenta:
  - Metalurško-tehnološki fakultet u iznosu od 7.615,00 KM,
  - Mašinski fakultet u iznosu od 3.779,00 KM,
  - Filozofski fakultet u iznosu od 2.933,00 KM,
  - Ekonomski fakultet u iznosu od 1.895,00 KM,
  - Pravni fakultet u iznosu od 2.080,00 KM,
  - Medicinski fakultet u iznosu od 1.695,00 KM,
  - Politehnički fakultet u iznosu od 1.247,00 KM.

Iz navedenog se vidi da najveće troškove po jednom studentu u 2018. godini ima Metalurško-tehnološki fakultet (7.615,00 KM), dok najmanje troškove po jednom studentu ima Politehnički fakultet (1.247,00 KM). U tom smislu je neophodno iznaći model uravnoteženja kako ne bi došlo do ovakvog nesrazmjera ubuduće. Potrebno je:

- ✓ Napraviti detaljnu analizu tržišnih i društvenih potreba za pojedinim profilima na Univerzitetu u Zenici, te po potrebi utvrđivati moratorij na pojedina zanimanja i pokretati nove studijske programe potrebne zajednici,
- ✓ U postupku utvrđivanja upisnih kvota odrediti najmanji broj studenata po studijskom programu kao uslov za pokretanje studija,
- ✓ Pokretati studije drugog i trećeg ciklusa na Univerzitetu po modelu samofinansiranja,
- ✓ Napraviti detaljnu analizu načina organizacije studijskog programa/organizacione jedinice u svrhu racionalizacije organizacione strukture UNZE,
- ✓ Ustanoviti mehanizme transparentnijeg utroška sredstava, kako budžetskih, tako i vlastitih, po organizacionim jedinicama, jer pojedine organizacione jedinice nemaju uvida u realizaciju vlastitih sredstava na UNZE,
- ✓ Službena putovanja na UNZE svesti na mjeru isključivo opravdanih putovanja koja će

rezultirati benefitom i biti svrsishodna. U tom smislu, sažetak izvještaja o službenim putovanjima zaposlenika UNZE rektor će dostavljati Upravnom odboru u prvoj sedmici mjeseca za protekli mjesec,

Zaduženi: Ministarstvo, UO UNZE, menadžment

Rok: decembar 2020. godine;

- U izvještaju Upravnog odbora Univerziteta u Zenici se konstatuje da su ukupni troškovi reprezentacije na JU Univerzitet u Zenici u 2018. godini, iznosili 53.631,00 KM. Navedeni troškovi reprezentacije nastali su bez prethodno utvrđenih odluka o visini, načinu i vrsti reprezentacije, što je u Izvještaju za 2018. godinu, konstatovao Ured za reviziju institucija FBiH. U tom smislu, zadužuju se menadžment Univerziteta u Zenici i Upravni odbor da što hitnije donesu interni akt koji regulira reprezentaciju i dostave ga resornom ministarstvu na saglasnost. Prilikom njegove izrade voditi računa da se reprezentacija planira i odobrava isključivo za opravdane potrebe iz domena funkcije organizacionih jedinica.

Zaduženi: rektor, UO UNZE

Rok: HITNO

- Ured za reviziju institucija FBiH, u Izvještaju za 2018. godinu konstatovao je da prilikom isplate naknade Komisiji za provođenje postupka javnih nabavki (netto iznos 18.980,00 KM) i spoljnim saradnicima angažovanim u nastavnom procesu (netto iznos 1.156.863,95 KM), pri čemu JU Univerzitet u Zenici, nije izvršio obračun poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima. Nalaže se Upravnom odboru da u saradnji sa resornim ministarstvom **hitno** pokrenu sve zakonom predviđene mjere u cilju sankcioniranja i preveniranja navedenih propusta.

Kako je u Izvještaju navedeno da JU Univerzitet u Zenici ne vrši blagovremeno usklađivanje potraživanja u Glavnoj knjizi sa pomoćnim evidencijama, (što je utvrdio Ured za reviziju institucija FBiH), nalaže se menadžmentu Univerziteta u Zenici da što hitnije postupi u cilju usaglašavanja sa zakonima iz ove oblasti.

Zaduženi: rektor, UO UNZE

Rok: HITNO

c) PRAĆENJE REALIZACIJE MJERA

Za praćenje realizacije mjera zaduženo je Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK koje će o realizaciji mjera Vladu ZDK informisati dva puta godišnje

III Zaključak

Univerzitet u Zenici je jedna od najvažnijih karika postojanja i djelovanja zajednice omeđene administrativno-političkim prostorom koji se zove Zeničko-dobojski kanton. Njegov utjecaj na zajednicu, posebice u domenu edukacije, nauke i društvenog „servisiranja“ potreba građana, nemjerljiv je. Zato je nužno učiniti potrebne napore da se ojača efikasnost i društvena odgovornost ove visokoškolske ustanove. Ovaj Program mjera ni na koji način ne smjera ka redukciji akademskih sloboda, nego je usmjeren ka svrsishodnijem korištenju naučno-nastavnih kapaciteta koji tamo postoje i odgovornijem trošenju budžetskih sredstava za te namjene, za šta su direktno odgovorni Vlada i resorno ministarstvo. Nedvojbeno je da na Univerzitetu u Zenici „padaju“ vlastiti prihodi, te da se ova ustanova sve intenzivnije oslanja na budžetska sredstva iako posjeduje kapacitete za povećanje vlastitih prihoda kroz jače prisustvo u naučno-istraživačkom radu (kako u BiH, tako i u inostranstvu), servisiranju potreba zajednice, i tako dalje. Nadalje, očito je neracionalno korištenje kapaciteta, posebice prostornih, nesrazmjer u finansiranju studijskih programa po studentu, netransparentno (i često nepotrebno) korištenje sredstava reprezentacije, previsoki troškovi putovanja i dnevnica, slabo ulaganje u infrastrukturu kojom UNZE može biti konkurentan, arhaičan i birokratiziran pristup istraživanju primjetan posebice na Institutu, troma kadrovska osvježnja naučno-nastavnim kadrovima (posebno asistenata i viših asistenata), „trka za duplom normom“, tretiranje novijih fakulteta kao podstanara, gomilanje funkcija koje imaju za posljedicu sukob interesa pa i nepotizam, sve prisutniji unutar-univerzitetski strah od zauzimanja stavova o problemima na Univerzitetu u Zenici, preopterećenost studenata teorijskom nastavom (što je uočeno u anketama studentskog opterećenja), povećan broj radno-pravnih sporova koje Univerzitet gubi na sudovima i iz sredstava poreskih obveznika plaća troškove takvih suđenja, zloupotreba mogućnosti nastavka angažmana nakon 65. godine starosti, nepotreban angažman nastavnog osoblja po ugovoru o djelu iako postoji kadar u radnom odnosu koji takve poslove može izvoditi, angažman rukovodnih lica suprotno Standardima i normativima za visoko obrazovanje ZDK, i tako dalje. Iz tih razloga je i nastao ovaj akt i njegov je cilj isključivo poboljšati rad Univerziteta u Zenici i učiniti ga društveno odgovornijim.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:
1 x Naslovu,
1 x a/a-01/02/04/05.

MINISTAR

Prof.dr. Spahija Kozlić

